

אמרות טהורות

מב"ק מדרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

האזינו • שבת

שזכה • יום כיפור

תשפ"ד • גליון ע"ז

הוקדש ע"י

הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו

גליון זה הוקדש ע"י

הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו

לכבוד השמחה במעונו למזל"ט

ויה"ר שיזכה לרוות נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ולזכות ולראות בשמחתם,
בבריות גופא ונהורא מעליא, מתוך הרחבת הדעת וכל מילי דמיטב,
ויזכה לגמר חתימה טובה, ולשנה מבורכת בכל העניינים ברו"ג, אכי"ר

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

a038009090@gmail.com • 03-800-9090

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל: biz1441441@gmail.com

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ועדכונים מחצר הקודש,

מערכת זוטשקא: 072-3181866

פרשת האזינו

ליל שבת קודש תשפ"ג

הבהמית עם כל עשר מידותי ועי"ז יפעל אתכפיא בכל פרטי המידות בבת אחת.

ומסופר שפ"א כאשר נפרד הרה"ק בעל התניא זי"ע מהרה"ק ר"א המלאך זי"ע אמר הרה"ק המלאך שיש למהר הסוסים בחוזה עד שישכחו בעצמם שהם סוסים, והבעל התניא נתיישב וחזר לשהות בבית המלאך זי"ע עוד שנה אחת ללמוד דרך עבודה זו. וביארו הכונה שדרש המלאך זי"ע, שיהיו שקועים בתורה וביראת שמים עד שישכחו מהנפש הבהמית ולא להילחם נגד נה"ב פנים כנגד פנים כי המתאבק עם מנוול מתנוול ג"כ, וזהו הלימוד שלמד המלאך (זי"ע) ממלחמת שבע השנים כיצד מכניעים שבעת המידות הרעות בבת אחת בלי הפסדים בס"ד.

ונראה שכאשר נכנסים בסוכה בצל כנפי השכינה ומתחילים לקבל פני האושפיזין שהם שבעת הרועים המשפיעים את שבע מידות דקדושה, מסוגלת העת להכניע את שבע המידות הרעות באופן המועיל ביותר, כיון שאין המלחמה פנים נגד פנים כי הרי נסתרנו בצל כנפי השכינה וסוכים באמונה בבהירות, וזהו בחי' "ואין מידי מציל" שע"י שבא לבחי' "אין הוא נסתר מהשונא ויכול להינצל במלחמה באופן המועיל בלי נזקים.

ובספה"ק ישמח ישראל כתב דבר"ה ויוה"כ נבראנו ברי' חדשה כי

"ואין מידי מציל", הקשה הרה"ק אאזמו"ר הרבי ר' מרדכי מנדבורנא זי"ע והרי הצדיק יכול להציל שהרי הקב"ה גוזר גזירה וצדיק מבטלה, ותי' דאה"נ זהו שרמזו הכתוב "ואין מידי מציל" שהצדיק שהוא בבחי' "אין" בעיניו הוא יכול להציל ממידת הדין. וכ"ק אאזמו"ר הנחל יצחק זי"ע ביאר שע"י שהאדם נכנס לבחי' "אין" הוא מגיע לתכלית שהיסורים היו מביאין אותו ושוב א"צ ליסורים שיכניעו אותו, נמצא שבחי' ה"אין" מצילה אותו ממידת הדין.

והנה היום הי' היא"צ של אא"ז הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע, ובשעתו הי' מלחמה במשך שבע שנים בין מלך פרוסין לשאר מלכים והוא חידש דרך חדשה במלחמה שלא להילחם פנים נגד פנים כפי שהי' נהוג עד הנה, אלא לסבב את השונא בלי שיוודע לשונאו אנה פניו מועדות ללכת והולך וסובב עד כי ימצא השונא בתווך ובזה נמנעים מליפול קרבנות מצד המנצח, וביאר רבי הלל מפאריטש צוק"ל שזה מה שחידשו תלמידי הבעש"ט שלא להלחם נגד היצר פנים נגד פנים, כי ע"י שמתעסק עם הקליפות עלול ליפול מזה גופא וגם א"א להרחיק עי"ז את כל המידות המוטבעות בו מתולדתו, מה שאין כן אם יתבונן בנפשו האלוקית איך הקב"ה ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכו' תלהט נפשו בשלהבת רשפי אש, ומקפת אש קודש זו את נפשו

אל"ף שהיא מרמזת לחכמה, ועי"ז מתלבנת לשון של זהורית כי הכל בחכמה אתברירו ונהפכים הדינים לרחמים והכל כמשנ"ת דבחי" "אין" שהיא כ"ח מ"ה מצלת ממה"ד, אלא שאח"כ צריך להמשיך מבחי" אסוך שמן לכל כלי המעשה וזה נעשה בחג הסוכות ע"י כל המצוות הנעשות בשמחה ובטוב לב.

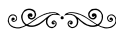
והרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע כתב דהאסוך שמן היא נקודת האמונה וממנה נמשכות כל ההשפעות אבל בתנאי שישאר בבחי" אין ואפס, וזהו שרמז הנביא (מלכים ב' ד' ד') "המלא תסיעי" (שם ז') "ואת ובניך תחיו בנותר" דעלינו לזכור שלא לצאת מבחי" "אין" גם לאחר שנשפע השפע לכל הכלים ולא להרגיש מלאים אלא בחי" נותר ושיריים.

ויהי רצון שנזכה לקבל הארת קדושת הזמנים ולהמשיך אותה לכל השנה כולה מתוך שמחה וטוב לבב, ונזכה לשנת גאולה וישועה אמן.

ראש השנה הוא בחי' המח ויוה"כ הוא בחי' הלב ואת זה קיבלנו עתה מחדש, אכן גם כשהמח והלב פועלים ויש לנו חיות מ"מ צריך להמשיך החיות לכל האברים, וזה נעשה בחג הסוכות שממשיכים חיות המח והלב לכל האברים ע"י קיום מצוות לולב וסוכה.

והרה"ק ר"א המלאך זי"ע אמר דהשונמית שאמרה שאין לה ברית כי אם אסוך שמן רמזה שיש לה את בחי' החכמה הרמוזה בשמן אבל הוא בבחי" נסכא" בלי התפשטות, והעצה לקחת כלים דהיינו תפלה ומעש"ט אפי' כלים ריקים שאין עדיין האהבה ויראה כראוי מ"מ יהי' נמשך מהאסוך שמן כל מה שצריך להמשיך אל הכלים.

והכה"ג כשנכנס לקה"ק לפני ולפנים הי' לגמרי בבחי' חכמה, וכמ"ש הרה"ק המלאך זי"ע עה"פ (ויקרא ט"ז י"ז) "וכל אדם לא יהי' באהל מועד" פירוש שבחי ד"ם מאדם לא תהי' שם רק בחי'

סעודה ג' תשפ"ג

ולהחשיב ולייקר את הזכות הזאת לעסוק בשמותיו הק' ולברך על התורה "ברכת הנהנין", ואז תהי' התורה בעינינו כדוגמת שירה מתוקה המביאה לדבקות נעלה ביותר.

ואנו קורין זאת בשבת שבין יוה"כ לסוכות, כי זה עתה קיבלנו את הלוחות בשנית, והתחרטו בלב נשבר על שבעוה"ר נשברו לוחות ראשונים ואנו מייחלים לשמר בכל

הנה פרשת האזינו היא בחי' קבלת התורה כולה וכמ"ש האלשיך הקדוש ש"האזינו השמים וגו' ותשמע הארץ וגו'" היינו שהבריאה כולה תהי' בדממה כמו שהי' בשעת קבלת התורה, והנה מפסוק "כי שם ד' אקרא וגו'" למדים מצות ברכת התורה, ומשה רבינו רמז לישראל שיש להם לדעת שהתורה שמותיו של הקב"ה

כדוגמת הסוכה שהיא כנגד ענני הכבוד, והשי"ת קורא לנו להכנס למקום החדש הזה שאין שולטים בו דינים וכמ"ש (תהילים כ"ז ה) "כי יצפנני בסוכו", ובתוך הסוכה אנו יכולים לשמוע את נעימות דברי התורה הקדושה כי בעולם המקולקל הי' לנו מניעות מלהרגיש את נעימות שירת התורה. משא"כ בסוכה הקדושה שהיא בחי' שמים וארץ חדשים.

וזהו "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי", כי היות ויש לנו כעת שמים חדשים וארץ חדשה אפשר לנו להטות אוזן לשמוע את שירת התורה בנעימות ומתיקות באופן שתשאר לנו הרגשה טהורה זו לכל השנה.

והפרשה מרמזת לנו שגם כאשר זכו ישראל לענני כבוד כמ"ש "יסובבנו יבוננו וגו'", עכ"ז אם לא זוכים לשמר את זה אפשר ח"ו לאבד זאת כמ"ש "צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחוללך" והרמז בזה גם לזמנים המקודשים שח"ו לא נשכח מה שעשה לנו השי"ת בראש השנה ויוה"כ. ואיתא בספרי "מחוללך" מלשון חיל כיולדה וכן מלשון מחילת עוונות שהשי"ת כביכול נצטער עלינו לברוא אותנו מחדש כתינוק שנולד ומחל לנו על עוונותינו ועתה מביא אותנו לתוך סוכתו, ואם לא נתבונן בחסדי המקום ונשתדל להשתרש בקדושת התורה עלולים לאבד הכל, אלא שבסופו של דבר השי"ת אינו נוטש את עמו וכמו שכתוב בסיום שירת האזינו אבל עלינו לעשות כל טצדקי להאחז בקדושת השמים והארץ החדשה.

והנה באוה"ח הק' כתב עה"פ "הבו גודל לאלוקינו" שעלינו לייקר ולהשיב את

כוחנו את הקבלות הטובות שקיבלנו, ולכן צריכים אנו לדעת שכל מטרת הכניסה לסוכה היא כדי להגיע לשמיני עצרת ושמחת תורה שאז מתחדש הקשר שלנו עם התורה מתוך שמחה עצומה, ובסוכות נידונין על המים ולוקחים ד' מינים הגדלים על המים ואין מים אלא תורה, ומים מצמיחים כל מיני תענוג כמ"ש בתניא (סופ"א) בשם רח"ו זי"ע, שהשמירה שלנו היא שנזכה להתענג על ד' בלימוד וקיום התורה הקדושה עד שתהי' התורה אצלינו בבחי' שירה נעימה.

והרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע (בליקוטים) כתב שכאשר ישראל עושים רצונו של מקום ועוסקים בתורה כראוי הם בוראים עולמות חדשים שמים חדשים וארץ חדשה, והביא מהרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע שעי"ז נמתקין הדינים כי בעולם החדש הזה לא נגזרת שום גזירה רעה ח"ו, וכתב דלכן החמירו חז"ל כ"כ על ברכת התורה וכמו שהאר"י הב"ח (או"ח ס' מ"ז) כי מי ששיג את העונג הנפלא שבמתנת התורה שהוא נעשה על ידי זה מרכבה לשכינה א"א לו להמנע מלברך ולהודות על מתנה יקרה זו. וביאר המגיד זי"ע שזה שאנו מברכין "ונהי' אנחנו וצאצאנו" ולא אמר זרענו או יוצאי חלצינו, כי רמז למספר צ"א שהוא יחוד שם הוי' ואדנ"י שנעשה ע"י לימוד התורה שבזה נבראים שמים וארץ חדשים ע"ש.

והנה סוכה היא ג"כ בגמט' הוי' ואדנ"י ויתכן שקדושת הסוכה היא גם כדוגמת שמים וארץ חדשים, כי השי"ת רואה פנימיות לבב ישראל שקבלו עליהם התורה מחדש ביוה"כ ומזה נבראו שמים וארץ חדשים ובעולם השפל הוא נעשה

לפני זה את השרשים המרים, והרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע אמר על מאז"ל "טוב תורה עם דרך ארץ", שיפה היא התורה הנלמדת עם דרכה של ארץ שמצמחת פירות ותבואה ונותנת חיים לכל ח, ועכ"ז הכל דורכים עלי' ואינה מתרעמת, וכך צ"ל דרכם של לומדי תורה ואז תורתם עולה יפה ומתקיימת לעולם ועד.

ולזה בר"ה ויוה"כ הוציא השי"ת מלבנו שורש פורה ראש ולענה, כדי שנוכל לקבל את התורה מחדש וללמדה בקדושה וטהרה ושתצמיח פירות טובים ומתוקים.

ובהפטרה משורר דוד המלך על כל הטובות שעשה השי"ת עמנו כי כל ה"ותגעש ארץ" שהי' בר"ה ויוה"כ הוא כדי שנוכל להיכנס לתוך סוכתו, ואע"פ ש"וישת חושך סביבותיו סוכות" הנה בתוך הסוכה עמי' שרי' נהורא, וביקשנו לפני התקיעות (תהילים מ"ז ד) "ידבר עמים תחתינו" ועתה אנו מודים על כך שהגויים שונאי ישראל יהיו כפרה על ישראל וישראל עצמם יזכו לחיים ארוכים וברוכים ונעימים, ויה"ר שנזכה לשמחת החג בשלימות ולשנה טובה ומתוקה בתוך כלל ישראל אמן.

מה שהשי"ת מייחס אלוקותו על ישראל דייקא, וכמ"ש במדרש עה"פ (תהילים כ"ב ד) "יושב תהלות ישראל" שלא נתיישב על כסא מלכותו כשהללוהו שהוא אלוקי השרפים והאופנים וכו' ורק כשהללוהו שהוא אלוקי ישראל, אמנם מוסיף האוה"ח הק' דרק כשישראל עוסקים בתורה שהיא המקשרת בין ישראל להשי"ת אז ראוי ליתן יקר וגודל על שבח זה, משא"כ אם ח"ו אין עוסקים בתורה הרי בזה ח"ו מעוררים למעלה תביעה היתכן שאנו מזולזלין במה שבזכותו נקרא השי"ת אלוקי ישראל. ולכן העת הזאת מסוגלת לקבל על עצמנו להיות דבקים בתורה ולזכור שלא נתנו מועדים לישראל אלא ע"מ שיעסקו ישראל בתורה הקדושה וכאמור הסוכה מסוגלת מאוד לכך.

אכן לפני שעוסקים בתורה צריך לשוב בתשובה, כי הגר"א מוילנא ז"ל אמר שהתורה נמשלה למטר שהיא מצמחת כפי השרשים הטמונים בקרקע, ואם ח"ו לא הוציאו השרשים רעים ממקומם בקרקע עלולה התורה להצמיח פירות רעים, וכמ"ש הרה"ק רש"ש מפראביטש זי"ע על מאז"ל "המן מן התורה מנין" הכיצד נצמח המן על ידי לימוד התורה והיינו כאשר לא שירש

שבת שובה - יום כיפור

דרשה לשנת תשפ"ג

שנכנס בו יצר הרע בעטיו של נחש אין לו התנצלות כ"כ, וזה "עוון עקבי יסובני" שהנחש כרוך בעקב, וכתב דכח התאווה תלוי בעקב וכאשר יצונן העקב תבוטל התאווה, ולכן ביוה"כ ובבכהמ"ק הולכים בלי סנדל כדי שיבוטל כח התאווה ותהי' מחשבתו נקי' לקבל שפע אלוקי'.

וכדי להוכיח זאת מביא דוד המלך את האוזן כמשל, שמתחלת בריאתה לא הי' לו לאדם מכסה לסתמה וגם האצבעות לא היו משופות כיתידות כי מחמת החומר שבעפר לחוד לא הי' נצרך לסתום האזנים כי הי' האויר נקי מדיבורים אסורים, ורק לאחר החטא אמר הכתוב כשנולד נח "זה ינחמנו" שהיו אצבעותיו פרודות כדי שיוכלו לסתום האזנים. וכמו כן יובל קין הי' אבי כל תופס כינור ועוגב, ומדוע לא הי' תופס בנבל שהוא כלי שיר משובח יותר כמאז"ל שמנבל כל כלי שיר (עי' רש"י ישעיהו ה' י"ב), ובע"כ הטעם משום שעדיין לא היו האצבעות פרודות לנגן על הנבל ורק על הכנור הי' יכול לנגן, ומזה נלמד, שלולא חטא אדה"ר אף שהי' נוצר מן האדמה לא הי' עלול לחטוא כל כך, וממילא צריך האדם לירא בימי רע כי עוון הנחש הכרוך בעקב יסובבנו וע"ז אין לו התנצלות כ"כ.

והנה איתא (סנהדרין נ"ט:) "אדם הראשון מיסב בגן עדן היה והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומסננים לו יין, הציץ בו נחש וראה בכבודו ונתקנא בו". ובערוך

הנביא הושע מעורר אותנו (הושע י"ד ב) "שובה ישראל עד ד' אלוקיך כי כשלת בעוונך", ולכא' "ישראל" היא הבחי' הנעלה שבעדת ישראל שרומז ל"לי ראש" ומדוע ייחס הנביא את החטא שצריך לשוב עליו בתשובה לבחינת ישראל, ולא ל"יעקב" שהוא בחינת "עקב", וגם (צריך לבאר) קושיית חז"ל דעון הוא מזיד וכשלון הוא שוגג והיאך כותב הנביא לשון "כשלת" על עון במזיד.

ונקדים דברי היערות דבש (דרוש י"א) דאיתא בש"ס (סנהדרין ק"ב:) "רב אשי אמר למחר נפתח בחברין, אתא מנשה איתחזי ליה בחלמיה אמר חברך וחברי דאבוך קרית לן, מהיכא בעית למשרא המוציא, א"ל לא ידענא, א"ל מהיכא דבעית למשרא המוציא לא גמירת וחברך קרית לן, א"ל אגמריה לי ולמחר דרישנא ליה משמך בפירקא, א"ל מהיכא דקרים בישולא, א"ל מאחר דחכימתו כולי האי מ"ט קא פלחיתו לעכו"ם, א"ל אי הות התם הות נקיטנא בשיפולי גלימא ורהטת אבתראי וכו'", עכ"ל הגמרא.

וכתב ביערות דבש לבאר דברי הגמרא, בהקדם מה שפירש בנועם דברי קדשו את דברי דוד המלך (תהילים מ"ט ה' ו') "אטה למשל אזני אפתח בכינור חידתי, למה אירע בימי רע עוון עקבי יסובני", שהגם שיש לאדם התנצלות לכא' על חטאיו כי הוא קרוץ מחומר אבל על מה

המים יותר מהראש, וכאשר אחד נתווכח עמו שהרי שיטת חב"ד שהעיקר הוא הדעת וההשכלה א"ל שהוא טועה כי העיקר שההשכלה תגיע עד העקב ואם לא ח"ו ההשכלה יכולה להביאו לשאול תחתית רח"ל, וביאר שגם דור עקבא דמשיחא הנקרא בשם "עקב" יש לו כוחות מסירות נפש יותר מדורות הקודמים.

ונראה דאף דהנחש החטיא בערמימות שהנחש הי' ערום מכל חית השדה והסיתם שיוכלו להיות בעלי דעת, מ"מ הארס שלו שוכן בעקב דוקא וכמ"ש היערות דבש דנחש כרוך על עקבו, והדעת אינה מועילה נגד ארסו של הנחש אלא רק ביטול הדעת ואמונה פשוטה, כי התיקון של החטא שרצו להיות חכמים הוא לבטל הידיעה והחכמה.

ולכן בראש השנה "כמה דכייף איניש דעתייה טפי מעלי" (ראש השנה כ"ו:), כי בראש השנה הי' החטא של הנחש הקדמוני והדרך לבטל ארסו של נחש היא ע"י כפיפות קומה, וכמו שהאריך בזה באמרי פנחס שזוהי עיקר העבודה בראש השנה.

ויתכן לרמוז זאת במ"ש (תהילים ק"ג ג') "הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכינור" וכן כתוב (תהילים ל"ג ב-ג') "הודו לד' בכינור בנבל עשור זמרו לו, שירו לו שיר חדש הטיבו נגן בתרועה", כי ע"י תקיעת שופר וקיום מצוות (במדבר כ"ט א') "יום תרועה יהי לכם" בכפיפת קומה זוכים להיטיב ולתקן את ארסו של הנחש, ויכולים להלל גם בבחינת "נבל" שהוא ע"י פריטת האצבעות וגם בבחי' "כינור" שהי' קודם חטא הנחש, דכאשר מתקנים ארסו של נחש

גרס "מסננין לו יין", והכונה בזה כי אין מבטל ארסו של נחש אלא כח האש כי ארס הנחש שרשו מיסוד העפר כי נחש עפר לחמו והאש רחוקה מהעפר בתכלית, ולכן בשר צלוי אין בו משום גילוי וכן יין מסונן או מצונן לאחר בישול, וע"י חטא עץ הדעת הטיל הנחש ארסו במאכלים ורוב מאכלים אין ראויים אלא ע"י בישול, ומקצתם ראויים בלי בישול כי הארס לא הוטל בכל הבריאה בשוה.

ולכן אמר מנשה לרב אשי שמברכים על חלק הפת שהקדים להאפות כי יצא קודם מרשות הס"ט"א והנחש, וכל שהקדים לצאת משום ראוי יותר לברכה כי לא שהה עליו רוח מסאבותא כ"כ.

וזה הסיבה שנשמות הקדמונים היו נשמות גבוהות יותר כי בחטא הנחש נפלו כל הנשמות בארסו של נחש והנשמה שממרת לצאת טהורה יותר, ורב אשי קרא ליה למנשה "חברין" כי לא הי' סבור שמנשה גדול ממנו בחכמה וכו' כי גם עתה יש יצרא דעבירה ומתגברין עליו, אבל מנשה הוכיח לו שהנשמות שקדמו לצאת גדולות יותר וכמו שמברכין על החלק שהקדים להאפות, ואם הי' הוא מקדים לצאת הי' ג"כ יצרו גדול יותר ולא הי' לו הכוחות לעמוד נגד תוקף היצר כי כח הנחש שבעקב הי' גובר על כח השכל שבראש מצד כל הגדול מחבירו וכו', עכדה"ק.

והנה הרש"ב מליובאוויטש זי"ע אמר פעם דרשה בשמחת תורה לכל הציבור גם לפני הפשוטי עם [לאחר שמינוהו כגבאי חברה קדישא], וביאר בדרשתו שיש לפשוטי עם מעלה מסוימת שמסוגלים למסירות נפש בנקל כמו שהעקב יכול לסבול חמימות

שמגלה עקביו אשר שם כח הנחש ולא הי' מועיל לו השכל.

והבן איש חי כתב דעיקר כח הקליפות בשולי הבגדים לכן מנערין אותם בתשליך ובקידוש לבנה, וזהו שרמז שהי' מגביה שולי הבגדים היינו דהגביה שולי בגדיו כיון שהם כנגד העקב ששם כח הנחש יותר.

ויתכן הרמז במ"ש "הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכינור" שבשעת תקיעת שופר מקבלים קבלה טובה להתחזק בצניעות הלבוש, וכאשר מאריכים הבגדים מגבילים כח הנחש שלא יוכל לרוץ לדבר עבירה, ואז יכולים להלל את השי"ת בנבל וכינור כאשר בזכות ההתעוררות של תקיעת שופר זכינו לתקן חטא הנחש הקדמוני.

וי"ל דזה שאמר אדם הראשון בשבת שובה (תהילים צ"ב א'-ד') "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לד' וגו' עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור", שלאחר שנודע לו כח התשובה א"כ יש אפשרות לתקן חטא הנחש ולא עוד אלא לצאת ממנו ברווחים שיוכל לרומם גם את החלק העפר שמשך לעצלות, ולכן אומר שירה גם בנבל [שנתחדש לאחר חטא הנחש], וגם בכינור [שהיו משתמשים בו גם כשהי' רק היצר החומרי].

ובנעילת ספר התהילים אומר דוד המלך (תהילים קמ"ד א') "לדוד ברוך ד' צורי המלמד ידי לקרב אצבעותי למלחמה", כי עיקר מלחמתו של דוד הי' עם ספר התהילים וזה בחרבי ובקשתי, והודה לד' שיוכל להפך למוטב גם חלק הנחש וגם חלק העפר וע"ז מנגן גם עם "ידו לקרב"

מהפכים הרע לטוב ויכולים להלל בין בכינור ובין בנבל כי יוצאים אפילו עם רווחים.

וזהו שרמז הנביא "שובה ישראל" אפילו הנשמות הגבוהות שהם בעל השכלה בבחי' "לי ראש" צריכים לשוב, כי "הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" (סוכה נ"ב). ולכן גם העוון נחשב לו לכישלון כי ריבוי ההשכלה גרם לו להיכשל, ועיקר התיקון הוא אמונה פשוטה ולבטל הערמימות והחשבונות רבים אשר בקשו בני אדם ולומר (הושע י"ד ד') "אשור לא יושיענו על סוס לא נרכב ולא נאמר עוד וגו'", כי המאמין בחכמתו וביכולתו הרי זה בחי' ע"ז ממש רח"ל.

ורמז הנביא התנצלות לבעלי החכמה, שהרי מדגן לומדים שכל שקדם לצאת מארסו של נחש גבוה יותר ומהיין שציננו או סננו בגן עדן לומדים שכח האש מכניע כח הנחש, והיינו שאין מועיל השכל הקר לבטל כח הנחש רק החמימות של פשוטי עם ואמונה פשוטה.

וזהו (יואל ב' י"ט) "ויען ד' וגו' הנני שולח לכם את הדגן והתירוש וגו'" שמשם לומדים איך להכניע את כח הנחש, "ואת הצפוני ארחיק מעליכם" (יואל ב' כ') וארז"ל (סוכה נ"ב). שזה היצה"ר והוא כח ארסו של נחש, "ותעל צחנתו כי הגדיל לעשות" (יואל שם) וארז"ל (סוכה שם) שפשט ידו בגדולים ובתלמידי חכמים יותר משאר פשוטי עם כי לבעלי חכמה קשה יותר להכניע עצמם באופן המבטל ארסו של נחש, אולם כאשר נלמד המוסר השכל ממעשה דמנשה המלך ומברכת המוציא נוכל להרחיק צחנת הנחש מעלינו.

וי"ל דמ"ש מנשה לרב אשי שאילו הי' אז הי' מגביה כנפות כסותו, כלומר

משנת חכמים, דכיון שנתקלקלה האדמה לכן צריך לחצוץ בין רגלים לאדמה אבל במקום המקדש אדרבא יש לילך יחף, וכן ביוה"כ מתעלה כל הבריאה וראוי לעמוד בלי חציצה.

וי"ל דע"י שהאדם מתקן את ארס הנחש נעשה מתוקן גם חומר האדמה, וזה נעשה ביוה"כ בשלימות שאז מקריבים שעיר לד' ושעיר א' נותנים לעזאזל להורות שגם הרע משלים עם הטוב ושניהם צ"ל שוין במראה ובקומה ובממוץ, וכמ"ש הרמ"ל מסאסוב זי"ע שעזאזל ר"ת ז"ה לעומת ז"ה ע"שה א' לוקים" כי מקויים אז "בשני יצריך" ולכן אין לחצוץ בין הקרקע לעקב.

וזהו שאמר הנביא לאחר שאמר "ואת הצפוני ארחיק וגו'" (יואל ב' כ"א) "אל תראי אדמה גילי ושמחי כי הגדיל ד' לעשות", כי לאחר שזוכין להפך היצר של הנחש למוטב נעשה מתוקן גם חטא האדמה ואין צריכה יותר לקבל עונשה, ואז יהי' (שם כ"ב) "כי עץ נשא פריו וגו'" שיהי' טעם העץ כטעם פריו כי יהי' עי"ז התיקון השלם בכל הבריאה כולה.

ויהי רצון שנוכה לתקן הכל מתוך שמחה ובריאות הגוף והנפש ובהכנעה ושפלות, ונוכה לגמר חתימה טובה ולגאולה שלימה במהרה.

שהוא הכינור וגם עם "אצבעותיו למלחמה" שהוא הנבל.

וי"ל דמ"ש רז"ל "טף למה באין ליתן שכר למביאיהן", כי עיקר הכנעת כח הנחש הוא לקבל תמימות של תינוק, וכשמביאין הטף לבהמ"ק נותנין לב מביאיהן שבעצם אין להם שום מעלה יותר מהטף ומכניעין עצמן בבחי' "מוטב לי להיקרא שוטה כל ימי" (עדויות פ"ה מ"ו), וזהו השכר שהטף מביאין למביאיהן שיקבלו גם הם בחי' הכנעה ועי"ז יתקנו קליפת הנחש ויוכלו להפך החומר לצורה ולעבדו ית"ש בשמחה ובטוב לבב.

ובספה"ק אוהב ישראל (פ' בראשית) כתב דמה שנענשה הארץ רק כשחטא האדם לפי שנתכונה לש"ש שאם יחטא האדם יתלו הקלקולים במקולקל, שלפי שנברא מן האדמה שחטאה נעשה גם הוא עלול לחטא, ולכן לא נענשה אלא כאשר באמת חטא האדם כדי שתיודע הסיבה לחטא האדם, וזהו (ויקרא כ"ו מ"ב) "וזכרתי את בריתי יעקב וגו' והארץ אזכור" שיזכור השי"ת לזכות מה שהארץ גרמה לו לחטא.

והנה כתב באגרא דפסקא (אלת ד"ש) דמה שחייב אדם למכור כל אשר יש לו ויקח נעלים לרגלו (עיי' רשב"ם פסחים קי"ב.). הטעם לזה הוא כמ"ש מהר"ם חגיז בספרו

כל נדרי תשפ"ג

השי"ת מרעיף מלמעלה רגשי תשובה בתוך לבבות ישראל, אכן צריך לעשות כלי לזה ולהתחרט באמת ולקבל על עצמינו מכאן

ברגעים הללו בכניסת יוה"כ יש התעוררות גדולה בלבבות כל ישראל ואפילו הפחותים ביותר מתעוררים בתשובה, כי

קבלנו לוחות שניות, ומזה ניתן אל ליבנו שאין לך דבר העומד בפני התשובה.

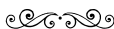
וכאשר נוציא את ספרי התורה וננשק אותם בדמעות שלישי, ניתן אל לבנו שהיום הוא יום קבלת התורה ואנו מפייסים את הספרי תורה על מה שהי' עד הנה, ומקבלים על עצמנו לשוב ולקיים את כל דברי התורה וזוהי "קבלת התורה".

ויהי רצון שיתעוררו בשעה זו רגשי תשובה גם בלבבות נדחי ישראל שנתרחקו לגמרי מדרך התורה, ויזכו גם הם לשוב אל אבינו שבשמים להטהר במים הטהורים שהשי"ת משפיע על נשמות ישראל ביום קדוש זה, ונזכה להיושע בגמר חתימה טובה ולשנת גאולה וישועה אמן.

ואילך שלא לחזור לזה החטא לעולם, ומצוות צריכות כוונה וצריך לכוון לקיים מצות תשובה ויודוי דברים ושתהי' הקבלה אמיתית מפנימיות הלב.

ועל חטאים שבין אדם לחבירו צריך לפייס את חבירו כי אין יוה"כ מכפר אלא על חטאים שבין אדם למקום, וגם אני מבקש מחילה מכל מי שפגעתי בו ואני מוחל ג"כ לכל או"א.

והנה ביום זה הוריד משה את הלוחות שניות לעם ישראל והלימוד מזה שביום הכיפורים אפשר לתקן את כל מה שקלקלנו, שהרי אפילו לאחר שהפסדנו את הדבר היקר ביותר שבכל העולם שהם שני לוחות הברית עכ"ז לאחר שחזרנו בתשובה

מוצאי יום כיפור תשפ"ג

והנה יש נוהגים לומר הוידוי ביוה"כ עם ניגון, והחת"ס זי"ע אמר שהוא בודאי ניגון מקובל מאבות אבותינו. והטעם משום שהחטאים נהפכים לזכויות וכמו שאנו אומרים בתפלת נעילה שהשי"ת מקבל אותנו בתשובתינו כאישים וכניחוחים.

והנה אצלנו אין המנהג לנגן בשעת הוידוי ביוה"כ, אמנם יש לנו להשלים את חלק הניגון והשמחה במוצאי יוה"כ, שמכיון שמאמינים אנו שזכינו לכפרת עוונות יש לנו מעתה לשמוח בכל לב על מתנת התשובה ויוה"כ.

ורבינו יונה כתב דהטעם למצות אכילה בעיו"כ הוא כי באמת הי' לנו

עלינו להודות להשי"ת על היום הקדוש שנתן לנו למחילה ולסליחה ולכפרה, ולהאמין באמונה שלימה שנטהרנו מעוונותינו, ולבקש מהשי"ת שנזכה להיות נקיים ושמורים מכאן ואילך. וכ"ק אאמו"ר זי"ע הי' אומר בשם קדמונים עה"פ (קהלת ט' ח) "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר", כמשל למי שלבוש בגדים לבנים ויש לו צלוחית של שמן על ראשו, שנוהר ביותר בכל פסיעה ותנועה כדי שלא יתלכלכו הבגדים הלבנים, ועד"ז צריך להיות הרגשת כאו"א במוצאי יוה"כ כי השי"ת כיבס לנו את בגדי הנפש ועלינו לשמרם בנקיות.

להשתדל ולבקש מהשי"ת שלא נעקם את היושר שקבלנו זה עתה.

והנה איתא במדרש (קהלת רבא ט' סדרה תליתאה א' ז') שבמוצאי יוה"כ יוצאת בת קול ואומרת (קהלת ט' ז') "לך אכול בשמחה לחמך וגו'", ונראה שביוה"כ שבו אנו מצוים לענות נפשנו הכונה בזה היא שמצד השכל הישר אין לאדם רצון לאכול וליהנות אלא אם הוא נקי ומקובל לפני השי"ת כי איזה טעם יש לחיים אם הם מלאים בעוון רח"ל, ולכן נצטוונו להיות בתענית ביוה"כ כדי להיות בבחינה כזאת שהחיות כאילו נפסקת ואין טעם באכילה ובהנאת עוה"ז כל זמן שלא נטהרנו מן החטא, ולאחר שזכינו להיטהר במים טהורים העליונים ונבראנו כברי' חדשה יוצאת בת קול "לך אכול בשמחה לחמך" עכשו אתה כבר יכול לאכול כיון שנטהרת מכל עוון, והרגש טהור זה בא מכח טוהר הנפש שהאלוקים עשה את האדם ישר ועלינו לשמור זאת בכל כוחנו בס"ד.

ושמעתי שבעיירה 'נייטרא' הי' גר צדק שנתגייר מלאחר שראה את קירון אור פניהם של היהודים היוצאים במוצאי יוה"כ מבית המדרש, והי' מכיר ביהודים אלו מכל השנה שהיו בעלי מלאכה פשוטים, ואמר שאם הדת היהודית יכולה להפוך מאנשים למלאכים בודאי היא דת האמת. הרי שאפילו גוי הבחין את השינוי צורה שיש לישראל לאחר יוה"כ.

ויחי רצון שנזכה לשמר את הצלם אלוקים בקדושה, ולפתקא טבא לבני חיי ומזוני רוויחי ולשנת גאולה וישועה אכ"ר.

לשמוח בעצם יוה"כ על מחילת העוון, ומכיון שהוא יום צום לכן הוקדמה השמחה לערב יוה"כ.

והנה יוה"כ הוא יום שנתנו בו לוחות שניות, ורז"ל אמרו (פסחים ס"ח:): "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא יום שנתנה בו תורה הוא", וא"כ גם ביוה"כ הי' צריך לקיים מצות "לכם", ובפרט שהשמחה צריכה להיות בכפליים שגם לאחר שבירת הלוחות לא איבדנו את זכות קבלת התורה ונתנה לנו מחדש ביום הכיפורים, אלא שכמו שלוחות שניות נתנו בצנעה כך גם שמחת קבלת התורה היא בצנעה ויש לנו להשלים אותה במוצאי יוה"כ.

ומוצאי יוה"כ נקרא בשם "גאט'ס נאמען", לפי שחוזרים לומר "הא-ל הקדוש", אכן לאחר שנהיו ישראל נקיים מכל חטא ניכר על פני כל או"א שם הוי' של הצלם אלוקים. ועד"ז איתא באמרי פנחס בשם רבי משה ב"ר נחמן מקאסוב זי"ע שלפי שביום זה כולם צדיקים ועתידין הצדיקים להיקרא בשמו של הקב"ה לכן נקרא בשם זה.

והרי איתא במדרש שבימים אלו השי"ת בורא אותנו ברי' חדשה, והרי "עשה האלוקים את האדם ישר" (קהלת ז' כ"ט), ממילא יש לכאור'א יושר נפלא מצד שנברא כעת מחדש, ואמר הרה"ק ר"פ מקאריץ זי"ע שהטעם שיש לתינוק חן על פניו הוא לפי שיש לו את היושר והתמימות שבראו השי"ת ביושר בלי עקמימות, ומכיון שיש לנו עתה את היושר והתמימות של תינוק לכן יש לכל ישראל חן מיוחד ביום זה, ועלינו

